

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 9 maja 2022 r.

Wojewódzki Sąd Administracyjny w Lublinie w składzie następującym:

Przewodniczący	Sędzia WSA Ewa Ibrom (sprawozdawca)
Sędziowie	Sędzia WSA Anna Strzelec Sędzia WSA Iwona Tchórzewska
Protokolant	Starszy asystent sędziego Małgorzata Olejowska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 26 kwietnia 2022 r.
przy udziale Prokuratora Krajowego
sprawy ze skargi Rzecznika Praw Obywatelskich
na uchwałę Rady Powiatu Ryckiego
z dnia 30 kwietnia 2019 r. nr X/40/2019
w przedmiocie powstrzymania ideologii gender i „LGBT”

stwierdza nieważność zaskarżonej uchwały w całości.

Na oryginale właściwe podpisy
Za zgodność z oryginałem stwierdzam

[Handwritten signatures]

UZASADNIENIE

W dniu 30 kwietnia 2019 r. Rada Powiatu Ryckiego podjęła uchwałę nr X/40/19 zatytułowaną „Stanowisko w sprawie powstrzymania ideologii gender i »LGBT«”. Jako podstawę prawną uchwały Rada wskazała art. 12 pkt 4 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym oraz § 18 ust. 2 Statutu Powiatu Ryckiego.

Na wstępie uchwały wskazano, że w związku z „agresywną propagandą homoseksualną” i wojną ideologiczną prowadzoną przez „lewicowo-liberalne środowiska polityczne i organizacje LGBT”, Rada przyjmuje deklarację: „*Powiat Rycki wolny od ideologii gender i »LGBT«*”.

Rada zadeklarowała determinację „do zatrzymania homoterroru i seksualizacji życia społecznego”, brak zgody na narzucanie „przez marginalne i mniejszościowe środowiska importowanej z zachodu ideologii gender i LGBT”. Rada zadeklarowała, że będzie bronić prawa do wychowania dzieci i młodzieży zgodnie z przekonaniami rodziców i sprzeciwi się:

„1. Promowaniu homoseksualizmu i edukacji seksualnej w szkołach oraz środowiska LGBT i ich edukatorów i funkcjonariuszy politycznej poprawności wyrażanej w tzw. Deklaracji LGBT+. Uważamy ją za szkodliwą i niebezpieczną nie tylko dla polskiej szkoły i rodziny ale dla całej przestrzeni życia społecznego i przyszłości naszego narodu.

2. Wczesnej seksualizacji w szkołach w myśl tzw. standardów Światowej Organizacji Zdrowia (WHO). Będziemy chronili uczniów naszych szkół dbając, aby rodzice z pomocą wychowawców mogli odpowiedzialnie przekazać treści o ludzkiej miłości i pięknie prokreacji.

3. Wywieraniu presji na rzecz stosowania tzw. poprawności kulturowej i politycznej (homopropagandy) w wielu obszarach życia społecznego, politycznego i gospodarczego. Będziemy wspierać nauczycieli, urzędników samorządowców, przedsiębiorców i przedstawicieli innych zawodów w powstrzymywaniu tej ideologicznej presji i stosowanym homoterrorem.

4. Akceptacji dla metod i socjotechnicznych zabiegów stosowanych przez aktywistów »LGBT«, którzy pod szczytnymi hasłami wolności, tolerancji, »antydyskryminacji«, przeciwdziałaniu przemocy i tzw. mowie nienawiści, naruszają

programy i ideologię deprawującą dzieci, młodzież i dorosłych i skutkujące całkowitym upadkiem norm moralnym oraz destrukcją naturalnego i zdrowego modelu rodziny, szkoły i społeczeństwa."

Jednocześnie zadeklarowano, że Powiat Rycki będzie stał na straży narodowych pryncypiów, opartych na wierności tradycji narodowej i państwowej, przywiązaniu do wartości chrześcijańskich i ideałów wolności. Odwołano się do dumy z 1000 - letniej historii, której źródłem jest Chrzest Polski, poświęcenie wielu pokoleń Polaków dla zbudowania tożsamości kulturowej i narodowej, czyny niepodległościowe i testament największych Polaków.

Wyrażając powyższe stanowisko Rada Powiatu zaapelowała do samorządów, rządu i parlamentu, aby bronić praw polskiej rodziny, ładu prawnego i społecznego, ograniczyć wpływ i kontrolować finansowanie organizacji o charakterze ideologicznym działających niezgodnie z polskim interesem narodowym i wprowadzających szkodliwe rozwiązania w polskiej oświacie, mediach i życiu publicznym, podejmować działania i programy uświadamiające społeczeństwu zagrożenia związane z permissywną edukacją seksualną i „antydiskryminacyjną” promocją związków homoseksualnych i w dalszej kolejności adopcją przez nie dzieci, a także o stworzenie „Narodowego programu ochrony, promocji i rozwoju polskiej Rodziny+”.

Rzecznik Praw Obywatelskich (dalej także jako „Rzecznik” lub „skarżący”) wniósł do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Lublinie skargę na uchwałę Rady Powiatu Ryckiego nr X/40/19.

Zaskarżonej uchwale zarzucił:

- naruszenie art. 7 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej w zw. z art. 4 ust. 1 i art. 12 pkt 4 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym poprzez wykroczenie poza zakres zadań powiatu i zakres właściwości rady powiatu oraz władczą ingerencję w zakres kompetencji innych organów publicznych, w tym organów wykonawczych samorządu terytorialnego i organów administracji rządowej, a w konsekwencji brak podstawy prawnej i naruszenie konstytucyjnej zasady legalizmu, z której wynika, że organy władzy publicznej działają na podstawie i w granicach prawa;
- naruszenie art. 47, art. 48, art. 54 ust. 1, art. 70 ust. 1 i art. 73 w zw. z art. 31 ust. 3 Konstytucji poprzez ograniczenie konstytucyjnych praw i wolności, podczas gdy ich ograniczenie może nastąpić tylko w drodze ustawy;
- naruszenie art. 32 ust. 1 i 2 Konstytucji w zw. z art. 1 ustawy o samorządzie powiatowym poprzez dyskryminację ze względu na orientację seksualną i tożsamość płciową, polegającą na wykluczeniu ze wspólnoty samorządowej jej mieszkańców

identyfikujących się jako lesbijki, geje, osoby biseksualne i transpłciowe (w skrócie „LGBT”);

- naruszenie art. 30 w zw. z art. 47 w zw. z art. 32 ust. 2 Konstytucji i art. 54 ust. 1 w zw. z art. 32 ust. 2 Konstytucji oraz art. 8 w zw. z art. 14 i art. 10 w zw. z art. 14 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności (sporządzonej w Rzymie 4 listopada 1950 r., Dz. U. z 1993 r. Nr 61, poz. 284), dalej jako: „Europejska Konwencja Praw Człowieka” lub „EKPCz”, przez bezprawną ingerencję w wolności i prawa osób nieheteronormatywnych i transpłciowych, polegającą na naruszeniu ich godności, a także ograniczeniu prawa do życia prywatnego w zgodzie ze swoją orientacją seksualną i tożsamością oraz ekspresji tych cech, a w konsekwencji dyskryminację ze względu na orientację seksualną i tożsamość płciową;

- naruszenie art. 48, art. 70 ust. 1 i art. 73 Konstytucji poprzez bezprawne ograniczenie praw i wolności mieszkańców powiatu ryckiego do wychowania dzieci zgodnie z własnymi przekonaniem, do nauki i do nauczania, polegające na władczej ingerencji w działalność placówek oświatowych, narzuceniu im wartości zgodnych wyłącznie z jednym światopoglądem oraz dążeniu do wykluczenia z programu nauczania treści dotyczących edukacji seksualnej i antydyskryminacyjnej;

- naruszenie art. 21 ust. 1 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej poprzez ograniczenie swobody przemieszczania się i pobytu na terytorium państw członkowskich polegające nieuzasadnionym zniechęceniu obywateli UE, którzy identyfikują się jako osoby LGBT lub wyznają światopogląd inny niż ten narzucony przez uchwałę, do przebywania w powiecie ryckim oraz związane z nim naruszenie art. 7, art. 11 ust. 1, art. 1 i art. 45 Karty Praw Podstawowych Unii Europejskiej, poprzez naruszenie prawa do poszanowania życia prywatnego i rodzinnego, wolności wypowiedzi oraz zakazu dyskryminacji ze względu na orientację seksualną i tożsamość płciową.

Rzecznik Praw Obywatelskich wniósł o stwierdzenie nieważności zaskarżonej uchwały w całości, ewentualnie, gdyby sąd przyjął, że zachodzą wątpliwości co do interpretacji prawa Unii Europejskiej – o skierowanie na podstawie art. 267 TFUE pytania prejudycjalnego do Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej o treści: „Czy art. 21 ust. 1 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej w zw. z art. 7, art. 11 ust. 1, art. 21 ust. 1 i art. 45 Karty Praw Podstawowych Unii Europejskiej oraz art. 1 dyrektywy Rady 2000/78/WE, należy rozumieć w ten sposób, że stoją one na przeszkodzie temu, by organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego państwa członkowskiego przyjął uchwałę, w której deklaruje, że samorząd ten będzie wolny od »ideologii LGBT«

oraz wyznacza organowi wykonawczemu tej jednostki samorządu terytorialnego kierunek działania polegającego na dyskryminującym ograniczaniu praw osób nieheteronormatywnych i transpłciowych?".

W odpowiedzi na skargę Rada Powiatu Ryckiego, reprezentowana przez Starostę Ryckiego, wniosła o odrzucenie skargi, ewentualnie oddalenie skargi, dopuszczenie dowodu z załączonych do odpowiedzi dokumentów i zasądzenie kosztów postępowania sądowego.

W uzasadnieniu odpowiedzi podniesiono, że uchwała wyraża pogląd radnych w określonej kwestii i ma jedynie charakter deklaratoryjny, natomiast nie jest aktem prawa miejscowego (nie była publikowana w dzienniku urzędowym), nie ma charakteru władczego i nie zobowiązuje jednostek podległych, ani innych osób do określonego zachowania.

Postanowieniem z 2 września 2020 r., na podstawie art. 33 § 2 p.p.s.a., do udziału w sprawie dopuszczona została w charakterze uczestnika postępowania Fundacja Instytut na rzecz Kultury Prawnej Ordo Iuris z siedzibą w Warszawie (dalej jako „fundacja Ordo Iuris”).

W dniu 3 listopada 2020 r. do udziału w sprawie przystąpił prokurator Prokuratury Krajowej.

W piśmie z 17 listopada 2020 r. Fundacja Ordo Iuris przedstawiła swoje stanowisko, wnosząc o odrzucenie skargi.

Prokurator Krajowy w piśmie z 14 grudnia 2020 r. wniósł o oddalenie skargi. Podniósł, że zaskarżona uchwała nie jest aktem o charakterze władczym, w żaden sposób nie ingeruje w stosunki prawne, nie zmienia sytuacji prawnej jednostek, a tym samym nie narusza ani nie ogranicza ich uprawnień lub obowiązków wynikających z obowiązujących przepisów prawa, w tym prawa do swobodnego przemieszczania się i pobytu na terytorium państw członkowskich (art. 21 ust. 1 TFUE), a także prawa do poszanowania życia prywatnego i rodzinnego, wolności wypowiedzi oraz zakazu dyskryminacji ze względu na orientację seksualną i tożsamość płciową (art. 7, art. 11 ust. 1, art. 21 ust. 1 art. 45 Karty Praw Podstawowych Unii Europejskiej).

W piśmie z 7 stycznia 2021 r. organ wniósł o oddalenie skargi w całości, podnosząc, że uchwała nie stanowi aktu prawa miejscowego, czyli aktu normatywnego o charakterze generalnym i abstrakcyjnym. Nie spełnia również przesłanek uznania jej za akt z zakresu administracji publicznej.

Postanowieniem z 17 lutego 2021 r., sygn. akt III SA/Lu 312/20, Wojewódzki Sąd Administracyjny w Lublinie odrzucił skargę Rzecznika Praw Obywatelskich na wskazaną na wstępie uchwałę Rady Powiatu Ryckiego.

Sąd stwierdził, że zaskarżona uchwała nie stanowi aktu prawa miejscowego, gdyż nie posiada jego podstawowych cech, jakimi są: ustanowienie praw i obowiązków o charakterze generalnym, powszechnie obowiązującym i skierowanym do nieokreślonej liczby adresatów, w tym przypadku – mieszkańców powiatu. Sąd uznał, że zaskarżona uchwała nie stanowi realizacji zadania publicznego przypisanego ustawowo organowi samorządu terytorialnego, a ponadto nie zawiera elementu władztwa administracyjnego. Sąd stwierdził, że stanowisko Rady Powiatu zaprezentowane w uchwale ma charakter deklaracji ideowej niestanowiącej podstawy nałożenia jakichkolwiek obowiązków czy przyznania bądź stwierdzenia uprawnień. Zawarta w uchwale deklaracja nie została powiązana z żadnymi bliżej określonymi i sprecyzowanymi działaniami faktycznymi lub prawnymi, które mogłyby wpływać na sposób postępowania jednostek lub podmiotów wykonujących zadania publiczne, bądź określać ich sytuację prawną.

Do rozstrzygnięcia o odrzuceniu skargi zostało zgłoszone zdanie odrębne, w którym podkreślono, że stanowisko organu kolegialnego, jakim jest rada powiatu, jest – niezależnie od nadanej mu przez ten organ nazwy – przejawem działania administracji publicznej, a jako niewywołujące bezpośrednio skutków cywilnoprawnych, stanowi akt organu z zakresu administracji publicznej, w rozumieniu art. 3 § 2 pkt 6 Prawa o postępowaniu przed sądami administracyjnymi. Zaskarżona uchwała jest adresowana do zarządu powiatu jako organu wykonawczego powiatu oraz do podległych powiatowi jako jednostce samorządu terytorialnego organów, instytucji, jednostek organizacyjnych i nie jest niewiążącym oświadczeniem o charakterze ideowym.

Skargę kasacyjną od powyższego postanowienia wniósł Rzecznik Praw Obywatelskich.

Naczelny Sąd Administracyjny postanowieniem z 24 września 2021 r., sygn. akt III OSK 4972/21, uchylił zaskarżone postanowienie w całości i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania Wojewódzkiemu Sądowi Administracyjnemu w Lublinie.

W uzasadnieniu postanowienia NSA stwierdził, że ustrojodawca zakresem kontroli sądowoadministracyjnej objął wszystkie uchwały organów samorządu terytorialnego, nie wprowadzając kryteriów różnicujących uchwały na te, które takiej kontroli podlegają i te, które pozostają poza nią. Odwołując się do ugruntowanego

orzecznictwa sądów administracyjnych i Trybunału Konstytucyjnego Naczelny Sąd Administracyjny podkreślił, że wszelka aktywność samorządu terytorialnego jest aktywnością w ramach realizacji zadań publicznych.

Przekazując sprawę do ponownego rozpoznania Naczelny Sąd Administracyjny zobowiązał Wojewódzki Sąd Administracyjny w Lublinie do dokonania kontroli zgodności z prawem zaskarżonej uchwały jako należącej do właściwości sądu administracyjnego. Sprawa zarejestrowana została pod nową sygnaturą: III SA/Lu 751/21.

W piśmie z 21 stycznia 2022 r. Prokurator Krajowy wniósł o oddalenie skargi. Prokurator stwierdził brak podstaw do przyjęcia, że zaskarżona uchwała została wydana z istotnym i rażącym naruszeniem prawa. W ocenie Prokuratora uchwała nie stanowi ingerencji w program nauczania oraz działalność szkół i innych placówek oświatowych. Nie tworzy żadnych norm postępowania, nie zawiera nakazów lub zakazów określonego zachowania, ani też sankcji w związku z postępowaniem niezgodnie z normą. Wypowiedzi zawarte w zaskarżonej uchwale zmierzają do podkreślenia wagi konstytucyjnych prawa: do zapewnienia dzieciom wychowania i nauczania moralnego i religijnego zgodnie z przekonaniem rodziców (art. 53 ust. 3 w związku z art. 48 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej), własności i innych praw majątkowych (art. 64 ust. 1 Konstytucji) oraz wolności wyboru i wykonywania zawodu, a także wyboru miejsca pracy (art. 65 ust. 1 Konstytucji).

Postanowieniem z 26 stycznia 2022 r., Wojewódzki Sąd Administracyjny w Lublinie dopuścił do udziału w postępowaniu w charakterze uczestnika Federację Znaki Równości z siedzibą w Krakowie.

Postanowieniem z 23 lutego 2022 r. sąd dopuścił do udziału w postępowaniu w charakterze uczestnika Stowarzyszenie Kampania Przeciw Homofobii z siedzibą w Warszawie.

W piśmie z 7 kwietnia 2022 r. Stowarzyszenie Kampania Przeciw Homofobii z siedzibą w Warszawie przedstawiło swoje stanowisko w sprawie, wnosząc o stwierdzenie nieważności zaskarżonej uchwały w całości. W ocenie uczestnika postępowania zaskarżona uchwała stanowi formę dyskryminacji osób LGBT, wyklucza je, zastrasza i naraża na niebezpieczeństwo. Narusza również przepisy prawa Unii Europejskiej. Stowarzyszenie wskazało, że równe traktowanie i niedyskryminacja to podstawowe wartości Unii Europejskiej wyrażone w jej Traktatach, w Karcie Praw Podstawowych, a także w przepisach prawa wtórnego, w tym w dyrektywie 2000/78/WE. Uchwała narusza zarówno art. 21 ust. 1 Traktatu o Funkcjonowaniu Unii

Europejskiej, tj. zasadę swobody przepływu osób, jak i przepisy dyrektywy 2000/78/WE, definiujące zakaz dyskryminacji w obszarze dostępu do zatrudnienia.

Wojewódzki Sąd Administracyjny w Lublinie zważył, co następuje:

Skarga jest uzasadniona. Sąd podziela stanowisko Rzecznika Praw Obywatelskich, że zaskarżona uchwała podjęta została z naruszeniem prawa.

Zaskarżona uchwała:

- 1) wykracza poza zakres zadań powiatu i właściwości rady powiatu;
- 2) podjęta została bez podstawy prawnej do wydania aktu o charakterze władczym;
- 3) ingeruje w sposób bezprawny w prawa i wolności jednostek;
- 4) ma charakter dyskryminujący osoby LGBT - wyklucza ze wspólnoty samorządowej osoby LGBT, określone w uchwale jako „ideologia LGBT”, a ponadto narusza godność, prawo do życia prywatnego i wolność wypowiedzi, ze względu na orientację seksualną i tożsamość płciową;
- 5) ogranicza prawa rodziców do wychowania dzieci zgodnie z własnymi przekonaniem, prawo do nauki oraz prawo do nauczania.

Podkreślić należy, że zgodnie z art. 190 p.p.s.a., sąd, któremu sprawa została przekazana, związany jest wykładnią prawa dokonaną w tej sprawie przez Naczelnego Sąd Administracyjny.

Naczelnego Sąd Administracyjny stwierdził, że zgodnie z art. 184 zd. 2 Konstytucji kontrola działalności administracji obejmuje orzekanie o zgodności z ustawami uchwał organów samorządu terytorialnego i aktów normatywnych terenowych organów administracji rządowej. Z uwagi na to, że samorząd terytorialny jest powołany do wykonywania zadań z zakresu administracji publicznej w formach właściwych dla tej administracji, wszelkie akty stanowione przez organy samorządu należy kwalifikować jako akty z zakresu administracji publicznej, co oznacza, że każdy taki akt podlega kontroli sądowoadministracyjnej.

Rozpoznając sprawę ponownie Wojewódzki Sąd Administracyjny w Lublinie związany był zatem oceną, że zaskarżona uchwała, jako akt organu samorządu terytorialnego, niemająca charakteru aktu prawa miejscowego, podlega zaskarżeniu do sądu administracyjnego, na podstawie art. 3 § 2 pkt 6 p.p.s.a.

Przystępując do oceny zaskarżonej uchwały wyjaśnić należy, że kontrola sądu dokonywana jest pod względem zgodności z prawem. Sąd zobowiązany jest ustalić w pierwszej kolejności, czy uchwała organu jednostki samorządu terytorialnego

wydana została w zakresie kompetencji danego organu i czy istniały podstawy do jej podjęcia. Zgodnie bowiem z art. 7 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, organy władzy publicznej działają na podstawie i w granicach prawa. W odniesieniu do powiatu obowiązek działania na podstawie prawa zawarty został w ustawie z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2022 r., poz. 528). Z przepisów art. 2. ust. 1 i art. 4 powołanej ustawy wynika, że powiat wykonuje zadania publiczne określone ustawami.

Jak podkreślił Naczelny Sąd Administracyjny we wskazanym wyżej postanowieniu z 24 września 2021 r., każda aktywność organów jednostek samorządu terytorialnego jest aktywnością zdeterminowaną kategorią zadań publicznych. Ocenie sądu podlega kwestia prawidłowości odczytania przez organy jednostek samorządu terytorialnego treści tych zadań oraz prawidłowości realizacji tych zadań, zgodnie z kompetencjami organów jednostki samorządu terytorialnego.

Zadania publiczne samorządu terytorialnego określają ustawy i tylko w granicach zakreślonych ustawami jednostki samorządu terytorialnego mogą je realizować.

Zadania samorządu powiatowego określone zostały w ustawie o samorządzie powiatowym. Zadania te wskazane zostały w art. 4 ust. 1 ustawy, który stanowi, że powiat wykonuje określone ustawami zadania publiczne o charakterze ponadgminnym w zakresie wskazanym w pkt 1 – 23 (m. in. w dziedzinie edukacji publicznej, promocji i ochrony zdrowia, pomocy społecznej, wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej, polityki prorodzinnej, wspierania osób niepełnosprawnych, porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli, współpracy i działalności na rzecz organizacji pozarządowych oraz podmiotów wymienionych w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie). Przepis art. 4 ust. 3 przewiduje, że ustawy mogą określać także inne zadania powiatu. Zgodnie jednak z art. 4 ust. 6 powołanej ustawy, zadania powiatu nie mogą naruszać zakresu działania gmin.

Z przytoczonych przepisów wynika więc w sposób niebudzący wątpliwości, że powiat może wykonywać tylko zadania, które zostały mu powierzone ustawami. Zadania te mają charakter ponadgminny, nie mogą wkraczać w zakres zadań innych jednostek samorządowych, administracji rządowej i innych organów państwowych.

Kompetencje rady powiatu określone zostały w art. 12, który wskazuje sprawy należące do wyłącznej właściwości rady.

Dla oceny, czy zaskarżona uchwała narusza – jak zarzuca Rzecznik Praw Obywatelskich – wskazane wyżej przepisy poprzez wykroczenie poza zakres działania samorządu powiatowego i zakres właściwości rady powiatu, co stanowi naruszenie konstytucyjnej zasady legalizmu, konieczne jest ustalenie, czy zaskarżona uchwała jest tylko deklaracją ideologiczną, jak twierdzi organ, niewiążącą dla organów samorządu powiatowego i innych jednostek, czy też ma charakter władczy w tym sensie, że stanowi zapowiedź podjęcia przez powiat określonych działań i nakłada na organy i jednostki samorządowe oraz inne podmioty na terenie powiatu obowiązek wykonywania zawartych w uchwale dyrektyw.

Zaskarżona uchwała nosi tytuł „*Stanowisko w sprawie powstrzymania ideologii gender i »LGBT«*” i jako podstawę prawną jej podjęcia wskazuje art. 12 pkt 4 ustawy o samorządzie powiatowym oraz § 18 ust. 2 Statutu Powiatu Ryckiego.

Powołany w uchwale art. 12 pkt 4 ustawy stanowi, że do wyłącznej właściwości rady powiatu należy stanowienie o kierunkach działania zarządu powiatu oraz rozpatrywanie sprawozdań z działalności zarządu, w tym z działalności finansowej. Natomiast § 18 ust. 2 statutu, który stanowi załącznik do uchwały Rady Powiatu w Rykach Nr XLII/238/2002 z 4 października 2002 r. przewiduje, że Rada Powiatu, w formie uchwał, wyraża opinię i zajmuje stanowisko w sprawach związanych z realizacją kompetencji stanowiących i kontrolnych (Dz. Urz. Woj. Lubelskiego z 2002 r. Nr 128, poz. 2687).

Sąd podziela stanowisko Rzecznika Praw Obywatelskich, że zaskarżona uchwała wykracza poza zakres zadań powiatu. Nie kwestionując prawa organu samorządu do podejmowania apeli, wyrażania stanowisk i deklarowania określonej postawy (por. wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z 25 maja 2017 r., sygn. akt I OSK 297/17), zauważyć jednak należy, że zaskarżona uchwała nie jest jedynie deklaracją ideową, mimo nazwania jej „stanowiskiem” i zawarcia w jej treści deklaracji, że „*Powiat Rycki będzie stał na straży naszych narodowych pryncypiów, opartych na wierności tradycji narodowej i państwowej, przywiązaniu do wartości chrześcijańskich i ideałów wolności*” i jest dumny „*z naszej 1000 - letniej historii, której źródłem jest akt Chrztu Polski, poświęcenie wielu pokoleń Polaków dla zbudowania tożsamości kulturowej i narodowej, czyny niepodległościowe i testament największych Polaków.*” oraz odwołanie się do nauki papieża Jana Pawła II i słów kardynała Stefana Wyszyńskiego.

W ocenie sądu zaskarżona uchwała ma charakter mieszany. W przeważającej części nie jest jednak deklaracją, lecz aktem o charakterze władczym, zobowiązującym do określonego działania.

Należy zwrócić uwagę na sposób sformułowania uchwały, która miała być tylko niewiążącym stanowiskiem w sprawie „powstrzymania ideologii gender i LGBT” w powiecie ryckim. Na wstępie rada wskazuje na określone jej zdaniem istotne „zagrożenia dla fundamentalnych zasad i wartości życia społecznego i narodowego” ze strony „środków politycznych” i „organizacji LGBT”, a następnie deklaruje podjęcie działań „w obronie dzieci, młodzieży, rodziny i polskiej szkoły”. Rada wyraża stanowczy sprzeciw wobec określonych działań w sferze publicznej i używając zwrotów imperatywnych zapowiada, że samorząd powiatowy nie pozostanie bezczynny wobec działań, które Rada odczytuje jako zagrożenie. Zawarte w uchwale zobowiązania i zapewnienia o „determinacji do zatrzymania homoterroru i seksualizacji życia społecznego”, sprzeciwie wobec „promowaniu homoseksualizmu”, sprzeciwie wobec edukacji seksualnej w szkołach, przeciwstawieniu „tzw. poprawności kulturowej i politycznej”, wspieraniu przedstawicieli różnych zawodów w „powstrzymywaniu” ideologicznej presji, braku zgody na wprowadzanie w szkołach elementów wychowania seksualnego w myśl standardów Światowej Organizacji Zdrowia, określają nie tylko kierunki działań zarządu powiatu, lecz zawierają także wytyczne dla podległych samorządowi powiatowemu instytucji oraz jednostek organizacyjnych, których zadań i kompetencji na terenie powiatu dotyczą kwestie objęte treścią uchwały, w szczególności jednostek oświatowych.

Przytoczone stwierdzenia odczytać należy jako jednoznaczne wskazanie, jakie działania są oczekiwane i powinny być podejmowane na terenie powiatu ryckiego. Trudno zresztą przypuścić, by tak kategoryczne sformułowania miałyby być jedynie niewiążącą deklaracją, wyrażającą stanowisko w sprawie określonych zjawisk społecznych, skoro dotyczą konkretnych działań, jakie powinny być podejmowane przez organ wykonawczy. Zaskarżona uchwała zawiera zatem obowiązek określonego działania, które wprost i bezpośrednio dotyczy uprawnień mieszkańców województwa (członków wspólnoty samorządowej). Zawiera dyrektywy działania dla różnych podmiotów, które mają być wcielane w życie na terenie powiatu. Okoliczność, że zaskarżona uchwała nie wskazuje wprost, które podmioty mają podejmować konkretne działania nie stoi na przeszkodzie do uznania jej zobowiązującego i wiążącego charakteru. W orzecznictwie wskazuje się, że zobowiązujący wyraz uchwały może wynikać z ogólnie określonych spraw, które będą dopiero w przyszłości rozpatrywane

przez różne jednostki gminy, powiatu lub województwa (por. wyroki Naczelnego Sądu Administracyjnego: z 27 września 2017 r., sygn. akt I OSK 1066/17; wyrok z 1 lutego 2017 r., sygn. akt I OSK 2779/16).

Uchwały o charakterze zobowiązującym wymagają wskazania szczegółowej normy kompetencyjnej do ich podjęcia. Nie jest wystarczające powołanie się na uprawnienie do stanowienia o kierunkach działania zarządu powiatu. Nie jest to norma, która daje podstawę do określania zadań szkół i programu nauczania na terenie powiatu ryckiego, ani zasad wykonywania niektórych zawodów. Sąd podziela stanowisko Rzecznika Praw Obywatelskich, że zaskarżona uchwała podjęta została z naruszeniem art. 7 Konstytucji w zw. z art. 4 ust. 1 i art. 12 pkt 4 ustawy o samorządzie powiatowym poprzez wykroczenie poza zakres zadań samorządu powiatowego i zakres właściwości rady powiatu.

Zaskarżona uchwała w znacznej części dotyczy zadań szkoły, programu nauczania oraz współpracy szkół z organizacjami zewnętrznymi. Należy więc podkreślić, że zadania samorządu powiatowego w dziedzinie oświaty określone zostały w ustawie z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz. U. z 2021 r. poz. 1082 z późn. zm.). Ustawa przewiduje, że do zadań własnych powiatu należy zakładanie i prowadzenie publicznych szkół podstawowych specjalnych, szkół ponadpodstawowych, w tym integracyjnych oraz z oddziałami integracyjnymi lub specjalnymi, szkół sportowych i mistrzostwa sportowego oraz placówek wymienionych w art. 2 pkt 3-8, z wyjątkiem szkół i placówek o znaczeniu regionalnym i ponadregionalnym (art. 8 pkt 16). Powiat może także zakładać i prowadzić w ramach zadań własnych publiczne placówki doskonalenia nauczycieli i biblioteki pedagogiczne (art. 8 pkt 23). Zgodnie z art. 11 ust. 2 pkt 2 ustawy – Prawo oświatowe powiat zapewnia we wskazanych wyżej placówkach kształcenie, wychowanie i opiekę. Rada powiatu ma z kolei kompetencję ustalania planu sieci publicznych szkół ponadpodstawowych oraz szkół specjalnych (art. 39 ust. 7).

Zaskarżona uchwała nie wskazuje, by odnosiła się do placówek, których zakładanie i prowadzenie należy do powiatu, znajdujących się na terenie powiatu ryckiego.

Ponadto żaden przepis ustawy – Prawo oświatowe nie daje samorządowi powiatowemu prawa określania programu nauczania we wszystkich typach szkół na terenie powiatu, w szczególności decydowania o elementach programu edukacji seksualnej ani sprawowania nadzoru pedagogicznego. Zadania te powierzone zostały innym organom (por. art. 47 i art. 51 ustawy – Prawo oświatowe).

Zatem zawarte w uchwale stwierdzenia, że rada sprzeciwia się „promowaniu edukacji seksualnej w szkołach przez środowisko LGBT i ich edukatorów” oraz wprowadzaniu do polskiego systemu oświaty elementów wychowania seksualnego w myśl standardów Światowej Organizacji Zdrowia, a także zobowiązuje się stanąć w obronie polskiej szkoły opartej na tradycji narodowej i zasadach chrześcijańskich, stanowi próbę ingerencji w kształtowanie powszechnego programu nauczania, a także w organizację szkół i placówek oświatowych oraz realizację przez nie ich funkcji wychowawczych, w tym w ramach współpracy z rodzicami i organizacjami zewnętrznymi. Nie istnieje podstawa prawna dla takich działań organów samorządu powiatowego. Postawy tej nie można wywodzić z art. 12 pkt 11 ustawy o samorządzie powiatowym, który stanowi, że do wyłącznej właściwości rady powiatu należy podejmowanie uchwał w innych sprawach zastrzeżonych ustawami do kompetencji rady powiatu. Wskazane wyżej działania w dziedzinie oświaty, które samorząd powiatowy zamierza podjąć, nie są sprawami zastrzeżonymi ustawami do kompetencji rady powiatu.

Brak także jakiegokolwiek podstawy do zakazywania przez radę powiatu „wywierania presji na rzecz stosowania tzw. poprawności kulturowej i politycznej (homopropagandy) w wielu obszarach życia społecznego, politycznego i gospodarczego”. Pomijając już to, że rada poprawność polityczną nazywa „homopropagandą”, co w samo w sobie jest wysoce niestosowne, zauważyć należy, że takie postanowienie uchwały może być odczytane jako sprzeciw wobec przepisów prawa powszechnie obowiązującego chroniących osoby LGBT przed nierównym traktowaniem. Wsparcie, jakie rada deklaruje nauczycielom, urzędnikom samorządowym, przedsiębiorcom i przedstawicielom innych zawodów w walce z poprawnością polityczną jest także próbą ingerencji w zasady dostępu do wskazanych zawodów oraz ingerencji w zasady wykonywania tych zawodów, czy – jak w przypadku przedsiębiorców – zasady prowadzenia działalności gospodarczej. Takie działanie rady w sposób oczywisty nie znajduje podstawy prawnej.

Część uchwały poświęcona jest apelowi do samorządów, rządu i parlamentu o ochronę polskiej rodziny i podjęcie w związku z tym prac nad „wzmocnieniem i prawną ochroną jej modelu opartego na osobach Mamy, Taty i Dziecka”, którą to rodzinę rada nazywa „normalną” w przeciwieństwie do związków homoseksualnych. Dalej apeluje rada o ograniczanie wpływów bliżej nieokreślonych organizacji o charakterze ideologicznym, wprowadzających szkodliwe rozwiązania m.in. w oświacie, które deprawują dzieci i młodzież. Kolejny apel to żądanie kontrolowania

źródeł i sposobu finansowania „organizacji o charakterze homoseksualnym” oraz żądanie podjęcia działań uświadamiających, szczególnie rodzicom i nauczycielom, zagrożenia związane z „permissywną”, jak to określono, edukacją seksualną i antydyskryminacyjną. Na koniec proponuje rada stworzenie „Narodowego programu ochrony, promocji i rozwoju polskiej Rodziny+”.

Treść poszczególnych apeli nie tylko wykracza poza kompetencje rady powiatu, jak zarzuca skarżący, zawiera także stwierdzenia sprzeczne z obowiązującym porządkiem prawnym, jawnie nawołuje bowiem do dyskryminacji rodzin innych niż polskie i tradycyjnie składające się z kobiety, mężczyzny oraz dziecka, żąda ograniczenia możliwości działania i finansowania organizacji społecznych, które nie są przez radę uznawane, ponieważ nie wyznają tych samych wartości co rada.

Nie uzasadnia legalności zaskarżonej uchwały podniesiona przez uczestnika postępowania – fundację Ordo Iuris okoliczność podjęcia uchwały niejako w odpowiedzi (na zasadzie symetrii) na deklarację „Warszawska polityka miejska na rzecz społeczności LGBT+”, ani powołanie się na prawo do podejmowania przez sejmik uchwał o charakterze deklaracji ideowych. Przede wszystkim zauważyć należy, że deklaracja warszawska odnosi się do miasta stołecznego Warszawy i działań mieszczących się w granicach kompetencji Prezydenta miasta stołecznego Warszawy. Pomijając już to, że do zadań powiatu należą sprawy o zasięgu lokalnym, określone w ustawach, a nie ocena działań innej jednostki samorządu terytorialnego, należy zauważyć, że warszawska Deklaracja LGBT+ w żaden sposób nie wkracza w zakres zadań należących do powiatu ryckiego i nie stanowi żadnego zagrożenia dla wspólnoty samorządowej powiatu ryckiego, ani organów samorządu powiatowego. Reakcja rady na tę deklarację uznana być musi za co najmniej nieadekwatną.

Podstaw podjęcia zaskarżonej uchwały nie sposób także uzasadnić prawem rady powiatu do wyrażania swoich poglądów, wywiedzionym z gwarantowanej w art. 54 ust. 1 Konstytucji przysługującej każdemu wolności wypowiedzi. Wolność wyrażania poglądów nie jest sama w sobie dostateczną podstawą do podjęcia uchwały przez organ samorządu terytorialnego, który ma obowiązek działania na podstawie ustaw i w granicach swoich kompetencji, zakreślonych ustawami. Tym bardziej, że zaskarżona uchwała nie jest jedynie niewiążącą wypowiedzią o charakterze ideowym, lecz jak wskazano wyżej stanowi akt zawierający dyrektywy działania, zobowiązujący zarząd powiatu do określonych działań. Ponadto, rada powiatu, będąca organem władzy publicznej, związana jest dalej idącymi ograniczeniami niż jednostki. Wszelkie deklaracje czy rekomendacje zawarte w uchwale rady powiatu mogą być odczytane

przez podmioty podporządkowane radzie organizacyjnie i służbowo, a także podmioty powiązane jako dyspozycje, zobowiązujące do określonego, oczekiwanego działania. Mogą także wywierać tzw. efekt mrozący, czyli powodować powstrzymanie się przez inne jednostki organizacyjne na terenie powiatu od działań uznanych za niepożądane, nawet gdyby wprost i oficjalnie nie otrzymały takiego polecenia. Ryzyko wystąpienia takich skutków uzasadnia zatem stanowisko, że wolność wypowiedzi powinna być w stosunku do organów władzy publicznej szczególnie ograniczona.

W świetle powyższego należy uznać, że zaskarżona uchwała wykracza poza zakres zadań samorządu powiatowego oraz poza granice właściwości rady powiatu, a tym samym narusza konstytucyjną zasadę legalizmu.

Podkreślić należy, że rada powiatu ma prawo podejmowania uchwał ideowych, niewiązanych, będących wyrazem stanowiska organu w ważkich sprawach, w tym ogólnokrajowych, które występują także na terenie powiatu i są istotne dla wspólnoty samorządowej, nie ma jednak prawa wykraczania poza przyznane jej kompetencje, a formułując opinię czy stanowisko, nie może głosić treści zakazanych przez prawo i nawoływać do nieprzestrzegania przepisów prawa powszechnie obowiązującego (zob. wyrok NSA z 18 kwietnia 2018 r., sygn. akt I OSK 552/18).

Sąd podziela stanowisko Rzecznika Praw Obywatelskich, że zaskarżona uchwała, niezależnie od omówionych wyżej braków w zakresie podstawy prawnej, narusza także szereg aktów prawa krajowego, unijnego i międzynarodowego, godzi w podstawowe prawa osób o określonej orientacji seksualnej i tożsamości płciowej i stanowi wyraz ich dyskryminacji.

Dyskryminujący charakter uchwały w stosunku do osób LGBT nie budzi w ocenie sądu wątpliwości. Już sam tytuł deklaracji: „*Powiat Rycki wolny od ideologii gender i LGBT*” wskazuje na prawdziwą intencję radnych.

Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej w art. 32 stanowi, że wszyscy są wobec prawa równi i wszyscy mają prawo do równego traktowania przez władze publiczne (ust. 1). Nikt nie może być dyskryminowany w życiu politycznym, społecznym lub gospodarczym z jakiegokolwiek przyczyny (ust. 2).

Art. 32 wyraża dwie zasady, traktowane jako całość normatywna: równości i niedyskryminacji. Zasada równości jest jedną z wiodących zasad całego porządku prawnego Rzeczypospolitej Polskiej. Zasada niedyskryminacji jest szczególną postacią zasady równości. W orzecznictwie Trybunału Konstytucyjnego wskazuje się, że z art. 32 Konstytucji wynika nakaz jednakowego traktowania podmiotów prawa znajdujących się w takiej samej lub zbliżonej sytuacji i niedopuszczalność różnicowania sytuacji prawnej

adresatów norm wyłącznie oraz ze względu na ich indywidualne cechy (zob. m.in wyroki Trybunału Konstytucyjnego z: 5 lipca 2011 r., sygn. akt P 14/10, z 15 lipca 2010 r., sygn. akt K 63/07). Kwalifikacje podmiotowe człowieka, jego cechy osobowe, często niezależne od jego woli i czynów, nie mogą być zasadniczo podstawą normatywnego zróżnicowania sytuacji prawnej jednostki, ograniczenia jej praw lub zwiększenia jej obowiązków prawnych.

Dyskryminacja stanowi kwalifikowany przejaw nierównego traktowania i można o niej mówić w sytuacji, w której zróżnicowanie podmiotów podobnych następuje ze względu na ich cechę osobistą.

Z taką sytuacją mamy do czynienia w sprawie niniejszej. Zaskarżona uchwała dyskryminuje osoby LGBT ze względu na ich orientację seksualną i tożsamość płciową.

Zakaz dyskryminacji ze względu na orientację seksualną nie jest wskazany wprost w Konstytucji, jednak w doktrynie i orzecznictwie podkreśla się, że Konstytucja wprowadza zakaz dyskryminacji z jakiegokolwiek przyczyny, w tym także ze względu na orientację seksualną, która jest cechą osobistą, niezależną od woli danej osoby. Zakaz dyskryminacji ze względu na orientację seksualną wskazany jest wprost w Kodeksie pracy (ustawa z dnia 26 czerwca 1974 r - Kodeks pracy, Dz. U. z 2020 r. poz. 1320 z późn. zm.), w ustawie z dnia 3 grudnia 2010 r. o wdrożeniu niektórych przepisów Unii Europejskiej w zakresie równego traktowania (Dz. U. z 2020 r. poz. 2156) oraz w ustawie z dnia 29 grudnia 1992 r. o radiofonii i telewizji (Dz. U. z 2020 r. poz. 805 z późn. zm.).

Podkreślić należy, że Polska związana jest aktami prawa Unii Europejskiej i prawa międzynarodowego, które ustanawiając zakaz dyskryminacji wskazują na kryteria, ze względu na które nie jest możliwe różnicowanie. Orientację seksualną wymienia artykuł 21 ust. 1 Karty Praw Podstawowych Unii Europejskiej (Dz. Urz. UE C 303 z 14 grudnia 2007 r., str. 1), który zakazuje wszelkiej dyskryminacji w szczególności ze względu na płeć, rasę, kolor skóry, pochodzenie etniczne lub społeczne, cechy genetyczne, język, religię lub przekonania, poglądy polityczne lub wszelkie inne poglądy, przynależność do mniejszości narodowej, majątek, urodzenie, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną.

Konwencja o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności sporządzona w Rzymie dnia 4 listopada 1950 r. (Dz. U. z 1993 r. Nr 61, poz. 284), dalej jako "EKPCz", w art. 14 zakazuje dyskryminacji z takich powodów, jak płeć, rasa, kolor skóry, język, religia, przekonania polityczne i inne, pochodzenie narodowe lub

społeczne, przynależność do mniejszości narodowej, majątek, urodzenie bądź z jakichkolwiek innych przyczyn. Wśród tych innych przyczyn wymienia się orientację seksualną. Europejski Trybunał Praw Człowieka wielokrotnie uznawał naruszenie art. 14 konwencji, stwierdzając dyskryminację z powodu orientacji seksualnej (zob. m.in. wyroki w sprawach skarg nr: 13102/02; 67667/09, 44092/12, 56717/12, 43546/02, 19010/07).

Międzynarodowy pakt praw obywatelskich i politycznych otwarty do podpisu w Nowym Jorku dnia 19 grudnia 1966 r. (Dz. U. z 1977 r. Nr 38, poz.167 art.) stanowi w art. 26, że wszyscy są równi wobec prawa i są uprawnieni bez żadnej dyskryminacji do jednakowej ochrony prawnej. Jakakolwiek dyskryminacja w tym zakresie powinna być ustawowo zakazana oraz powinna być zagwarantowana przez ustawę równa dla wszystkich i skuteczna ochrona przed dyskryminacją z takich względów, jak: rasa, kolor skóry, płeć, język, religia, poglądy polityczne lub inne, pochodzenie narodowe lub społeczne, sytuacja majątkowa, urodzenie lub jakiegokolwiek inne okoliczności. Również zatem z MPPOiP, zawierającego katalog otwarty cech, wywodzić można zakaz dyskryminacji ze względu na orientację seksualną, która jest cechą osobistą.

Jak wskazano wyżej, naruszenie zakazu dyskryminacji w zaskarżonej uchwale odnosi się do osób LGBT. Z uwagi na to, że zarówno organ, jak i Prokurator oraz uczestnik postępowania – fundacja Ordo Iuris kwestionują dyskryminacyjny charakter uchwały, w szczególności podważają stanowisko Rzecznika i pozostałych uczestników, że uchwała odnosi się do osób, a nie ideologii, kwestia ta wymaga szerszego omówienia.

LGBT to skrótowiec (akronim) utworzony od słów: lesbijki, geje, osoby biseksualne i transpłciowe.

W różnych dokumentach czy wypowiedziach w mediach spotkać można także bardziej rozbudowaną formę skrótowca LGBT, powstałą przez dodanie kolejnych liter (przykładowo: LGBTI, LGBTQ czy LGBTQI) albo dodanie znaku „+” (LGBT+), oznaczających osoby, nieobjęte skrótowcem LGBT. Należy jednak podkreślić, że wszystkie te oznaczenia odnoszą się do osób o określonej orientacji seksualnej i tożsamości płciowej. Nie można zatem zgodzić się z argumentacją uczestnika – fundacji Ordo Iuris, że skrótowiec LGBT, utworzony od słów: lesbijki, geje, osoby biseksualne i transpłciowe, uległ „stopniowemu scalaniu znaczeniowemu”, „odrywa się od osób”, „oznaczając już ideologię, a nie kogoś”. Żadne argumenty na temat istoty akronimów nie są w stanie przysłonić oczywistego faktu, że litery LGBT odnoszą się do osób, a nie przedmiotów czy idei.

W zaskarżonej uchwale skrótowiec LGBT występuje przede wszystkim w połączeniu ze słowem „ideologia”. Uchwała używa także określenia „organizacje LGBT”. W ocenie sądu jest to zabiegiem celowym, bowiem sugeruje, że uchwała, ustanawiając strefę wolną od ideologii LGBT w żaden sposób nie odnosi się do osób LGBT, lecz do funkcjonującej pod tą nazwą ideologii. Ma sugerować, że uchwała nie dotyczy osób o określonej orientacji seksualnej i tożsamości płciowej, lecz bliżej nieokreślonej i niezdefiniowanej ideologii, z którą rada się nie zgadza. Uchwała dostrzega wprawdzie istnienie osób LGBT, ale tylko i wyłącznie jako aktywistów, którzy pod „szczytnymi hasłami” narzucają „ideologię deprawującą dzieci, młodzież i dorosłych, skutkującą całkowitym upadkiem norm moralnych”.

Należy zatem zauważyć, że pojęcie „ideologia” odnosi się do poglądów, idei, myśli, pojęć jednostek lub grup ludzi. Stanowi zbiór poglądów służących do całościowego interpretowania i przekształcania świata.

Uczestnik postępowania – stowarzyszenie Kampania Przeciwko Homofobii zwrócił uwagę, że w społeczność LGBT stanowią osoby o różnych poglądach politycznych, różnym światopoglądzie, należące do różnych klas społecznych i nie łączy ich jedna wizja służąca rozumieniu otaczającego je świata. Łączy je wprawdzie wspólne doświadczenie dyskryminacji, jednak nie jest wyróżnikiem tej grupy podejmowanie działań na rzecz zmiany tego stanu rzeczy i wspólny światopogląd.

Należy z całą stanowczością stwierdzić, że orientacja seksualna sama w sobie nie stanowi ideologii. Społeczność LGBT to osoby, które łączy odmienna od przeważającej w społeczeństwach orientacja seksualna czy też inne odczuwanie tożsamości płciowej. Nie jest jednak grupa jednorodna, która wyznaje tę samą ideologię. Nie ma również żadnych podstaw do twierdzenia, że osoby LGBT wykształciły poglądy, myśli, idee, które są wspólne dla całej społeczności LGBT i które uznać można za ideologię. Nie jest przecież ideologią otwarte mówienie o własnej orientacji seksualnej i tożsamości płciowej, wskazywanie na potrzebę uznawania istnienia w społeczeństwie osób nieheteronormatywnych i uznawania ich prawa do określania własnej tożsamości płciowej (odczuwania płci, poczucia płci).

Zaskarżona uchwała w żaden sposób nie definiuje pojęcia ideologii LGBT, ani nie wskazuje, w jakim znaczeniu radni tego określenia używają i jak je rozumieją. Wyjaśnienia pojęcia „ideologia LGBT” nie sposób doszukać się w protokole posiedzenia rady z 30 kwietnia 2019 r. Jak wynika z protokołu, podjęcie uchwały dodane zostało do porządku obrad dopiero po rozpoczęciu sesji rady. Projekt uchwały nie był poddawany opiniowaniu ani konsultacjom, mimo że zgodnie z art. 3d ustawy o samorządzie

powiatowym, w przypadkach przewidzianych ustawą oraz w innych sprawach ważnych dla powiatu mogą być przeprowadzane na jego terytorium konsultacje z mieszkańcami powiatu. Do projektu uchwały nie dołączono też jego uzasadnienia.

Uznać zatem należy, że – jak słusznie wskazuje Rzecznik Praw Obywatelskich – posługiwanie się przez uchwałę zwrotem „ideologia LGBT”, którego znaczenia nie sposób dokładnie ustalić, nakazuje przyjąć, że zwrot ten odnosi się bezpośrednio do osób nieheteronormatywnych i transpłciowych.

Osobom LGBT, określonym w uchwale jako „ideologia lub organizacje LGBT” zarzuca rada propagowanie własnej ideologii, która zagraża fundamentalnym zasadom i wartościom życia społecznego, jest obca wielowiekowej tradycji polskości i „chrześcijańskiej moralności opartej na Dekalogu i szacunku dla godności osoby ludzkiej”, jest ideologią deprawującą, szkodliwą i niebezpieczną.

Spółeczność osób LGBT przedstawiona została zatem w uchwale jako istotne zagrożenie dla wspólnoty samorządowej – mieszkańców powiatu ryckiego, jako zło, któremu należy się przeciwstawić i z którym należy walczyć. W podobnym tonie podejmowane były uchwały w wielu gminach, powiatach i województwach Polski południowo-wschodniej.

Przedstawienie w zaskarżonej uchwale osób LGBT jako realnego zagrożenia uzasadniać miało podjęcie dalszych działań, zapowiedzianych uchwałą: obronę szkoły i rodziny, niedopuszczenie do wprowadzania do programów nauczania edukacji seksualnej, brak zezwolenia na „poprawność polityczną”, zwłaszcza w zawodzie nauczyciela, a także wśród urzędników samorządowych i przedsiębiorców. Rada zapowiada, że w tak istotnych sferach życia społecznego nie ma miejsca dla osób LGBT, otwarcie wyrażających swoją orientację seksualną i tożsamość płciową, nie uznaje ich prawa do równego traktowania, do domagania się uznawania orientacji seksualnej innej niż heteroseksualna, akceptowana przez większość wspólnoty samorządowej.

Uchwała jest zatem próbą wykluczenia tych osób ze wspólnoty samorządowej, co również stanowi wyraz dyskryminacji ze względu na tożsamość płciową i orientację seksualną.

Art. 16 ust. 1 Konstytucji stanowi: ogół mieszkańców jednostek zasadniczego podziału terytorialnego stanowi z mocy prawa wspólnotę samorządową. Mieszkańcy powiatu tworzą z mocy prawa lokalną wspólnotę samorządową (art. 1 ust. 1 ustawy o samorządzie powiatowym). Wspólnota ta stanowi istotny element społeczeństwa obywatelskiego. Wspólnota zakłada istnienie pewnej więzi i poczucia przynależności do

wspólnoty, możliwość uczestniczenia w życiu publicznym, decydowania o wspólnych sprawach. Władze lokalne – organy jednostek samorządu terytorialnego mają za zadanie chronić wszystkich członków wspólnoty, bez względu na ich cechy osobiste, takie jak tożsamość płciowa czy orientacja seksualna. Powinny rozwiązywać problemy społeczne i konflikty w sposób niedyskryminacyjny, z poszanowaniem praw człowieka. Tymczasem zaskarżona uchwała w sposób niedopuszczalny, dyskryminujący wyklucza osoby LGBT i ich rodziny z życia wspólnoty i z równego dostępu do wsparcia ze strony lokalnych władz.

Rada powiatu wyraźnie sprzeciwia się przyznawaniu tej grupie prawa do określenia własnej tożsamości płciowej i prawa do uznania tych osób za pełnoprawnych członków społeczności powiatowej właśnie z powodu odmiennej niż większość społeczeństwa orientacji seksualnej.

Nie sposób również nie zauważyć, że zapowiadając ochronę rodziny rada odwołuje się do tradycji i wartości chrześcijańskich oraz tradycyjnego modelu rodziny rozumianego jako związek kobiety i mężczyzny (co podkreśla mówiąc o modelu: „Mama, Tata i Dziecko”). Ochrona ta nie obejmuje zatem tych osób LGBT, które tworzą rodziny, będące związkami osób tej samej płci, co również uznać należy za wykluczanie tych osób ze wspólnoty samorządowej. Uchwała zdecydowanie sprzeciwia się uznawaniu związków osób tej samej płci za godne ochrony, sugerując, że nie ma dla nich miejsca we wspólnocie samorządowej, ponieważ nie są to związki „naturalne”, „zdrowe” i „normalne”.

Zapowiadając, że nie pozwoli na „homopropagandę” w wybranych zawodach (nauczyciele, naukowcy, przedsiębiorcy i prawnicy), rada powiatu daje jasny przekaz pracodawcom, że nie są zobowiązani do przestrzegania zasad i przepisów antydyskryminacyjnych, co jak słusznie podkreślił Rzecznik, jest już nawoływaniem do nieprzestrzegania przepisów prawa powszechnie obowiązującego. Intencją takiej wypowiedzi jest bowiem dyskryminacja osób LGBT we wskazanych zawodach, co narusza dyrektywę Rady 2000/78/WE z dnia 27 listopada 2000 r. ustanawiającą ogólne warunki ramowe równego traktowania w zakresie zatrudnienia i pracy (Dz. Urz. UE z 2 grudnia 2000 r. L 303/16).

Uchwałę można odczytać także jako wezwanie organów samorządu powiatowego oraz działających na terenie powiatu innych podmiotów, zarówno podporządkowanych władzom samorządu, jak i niepodporządkowanych, do powstrzymania się od jakichkolwiek działań zachęcających mieszkańców powiatu do

tolerancji dla osób LGBT. W ocenie rady głoszą one bowiem ideologię sprzeczną z podstawowymi wartościami wyznawanymi przez polskie społeczeństwo.

Nawet gdyby zawarte w uchwale dyrektywy nie zostały uznane za nakaz konkretnego działania, skierowany do oznaczonych adresatów, wydźwięk uchwały wywoływać może na terenie powiatu „efekt mrozący”. Różne podmioty mogą bowiem nie podejmować działań na rzecz tolerancji dla osób LGBT, wiedząc, że sejmik nie widzi takiej potrzeby, że jest wręcz przeciwny działaniom antydyskryminacyjnym. Mogą także obawiać się negatywnych konsekwencji w przypadku prowadzenia edukacji antydyskryminacyjnej.

Dyskryminacyjna treść uchwały, skierowanej przeciwko osobom LGBT wywołuje ryzyko legitymizacji przemocy wobec osób LGBT, naraża je na ataki, których podłożem jest uprzedzenie na tle orientacji seksualnej. Jak słusznie podnosi uczestnik postępowania – stowarzyszenie Kampania Przeciwko Homofobii, uchwała tworzy wobec osób LGBT zastraszającą, wrogą, poniżającą i uwłaczającą atmosferę. Nawet jeśli nie jest bezpośrednim nawoływaniem do przemocy, to jej wydźwięk jest jednoznaczny.

Rada powiatu, zamiast integrować wszystkich członków wspólnoty, zapewniać im ochronę i poczucie bezpieczeństwa, tworzy atmosferę wykluczenia społecznego i przyzwolenia na dyskryminację osób LGBT.

Na niepokojące i pogłębiające się zjawisko stygmatyzacji osób LGBT, liczne wypowiedzi homofobiczne i jawnie wrogie wobec osób LGBT zwróciła uwagę Komisarz Praw Człowieka Rady Europy w „Memorandum na temat stygmatyzacji osób LGBTI w Polsce” z 3 grudnia 2020 r. Wskazała, że „przyjęcie takich dokumentów sygnalizuje otwarte bądź też w najlepszym przypadku ukryte wykluczanie osób LGBTI i ich rodzin z życia lokalnej wspólnoty i z równego dostępu do wsparcia ze strony lokalnych władz”.

Należy również zwrócić uwagę na wyniki badań przeprowadzonych wśród około 23 tysięcy osób LGBTI z całej Polski, przedstawionych przez uczestnika postępowania Kampanię Przeciwko Homofobii. Badania wykazały, że o ponad połowę wzrosła liczba osób LGBT deklarujących poważne objawy depresji. Bardzo duży odsetek osób młodych, uczących się lub studiujących miewa myśli samobójcze. Dotyczy to w szczególności osób zamieszkałych na terenach objętych uchwałami skierowanymi przeciwko społeczności LGBT. Okazało się również, że osoby LGBT coraz częściej zmuszone są ukrywać swoją tożsamość zarówno przed rodziną, jak i w miejscu pracy.

Nie ma żadnych podstaw do kwestionowania wyników tych badań, ani twierdzenia, że wyniki te, a w konsekwencji skutki uchwał przeciwko „ideologii LGBT”, nie dotyczą powiatu ryckiego i nie mają związku z podjętą przez Radę Powiatu Ryckiego uchwałą.

We wspomnianym już wyżej memorandum na temat stygmatyzacji osób LGBT w Polsce, komisarz Rady Europy również stwierdziła, że deklaracje i karty mają bezpośrednie przełożenie na życie osób LGBTI w Polsce. Komisarz zapoznała się z relacjami dotyczącymi „efektu mrozącego” takich dokumentów w stosunku do mieszkańców i instytucji, które coraz częściej nie chcą być kojarzone z działaniami związanymi z prawami człowieka osób LGBTI, obawiając się represji lub utraty środków publicznych. Komisarz zapoznała się również z doniesieniami o przypadkach ostracyzmu wielu osób LGBTI przez współmieszkańców i zwróciła uwagę na coraz powszechniejszą akceptację społeczną dla zastraszania i przemocy wobec osób LGBTI w Polsce. Stwierdziła, że podejmowane uchwały bardzo niekorzystnie odbijają się na zdrowiu psychicznym członków społeczności LGBTI, w tym dzieci i młodzieży, przy czym istnieją nawet doniesienia o przypadkach samobójstw.

Sąd podziela także stanowisko Rzecznika, że zaskarżona uchwała stanowi nieuzasadnioną prawnie ingerencję w wolności i prawa osób nieheteronormatywnych, polegającą na naruszeniu ich godności oraz prawa do prywatności – prawa do życia osobistego w zgodzie ze swoją orientacją seksualną i tożsamością płciową.

Zgodnie z art. 30 Konstytucji, przyrodzona i niezbywalna godność człowieka stanowi źródło wolności i praw człowieka i obywatela. Jest ona nienaruszalna, a jej poszanowanie i ochrona jest obowiązkiem władz publicznych. Niezbywalny charakter godności oznacza, że człowiek nie może jej zostać pozbawiony. Nie można mu jej odmówić ze względu na jakiegokolwiek jego cechy lub ich brak oraz ze względu na jego zachowanie. Naruszeniem art. 30 jest poniżanie jednostki, krzywdzące traktowanie, godzenie w jej status. Obowiązkiem organów władzy publicznej, a więc także organów jednostek samorządu terytorialnego jest uznawanie i respektowanie godności, a więc zapewnienie każdemu człowiekowi takich – społecznych, kulturowych i prawnych – ram samorealizacji, by miał on rzeczywistą możliwość działania zgodnego z własną wolą i wynikającym z niej systemem wartości. Innymi słowy, polegać to ma na zapewnieniu minimum szacunku dla każdego o odmiennych zdolnościach, charakterze i obyczajach. Zaskarżona uchwała nie uznaje prawa osób LGBT do działania w zgodzie z własną wolą. Nie zapewnia im szacunku, przeciwnie w sposób jawny dyskredytuje osoby LGBT i poniża je w opinii społecznej, przypisując im podejmowanie działań, które naruszają

podstawowe prawa i wolności, gwarantowane w Konstytucji i negują ukształtowane przez Kościół katolicki wartości, takie jak troska o instytucję rodziny czy o rozwój moralny młodego pokolenia.

Orientacja seksualna i tożsamość płciowa wchodzi w zakres prawa jednostki do prywatności. Prawo do prywatności wyraża art. 47 Konstytucji, zgodnie z którym każdy ma prawo do ochrony prawnej życia prywatnego, rodzinnego, czci i dobrego imienia, do decydowania o swoim życiu osobistym. Prawo do prywatności chroni także Europejska Konwencja Praw Człowieka. Zgodnie z art. 8 EKPCz, każdy ma prawo do poszanowania swojego życia prywatnego i rodzinnego, swojego mieszkania i swojej korespondencji.

Prawo do prywatności obejmuje wolność od ingerencji w sfery prywatne (osobiste) jednostki, prawo do pozostawienia w spokoju, prawo do kształtowania własnego wizerunku w stosunkach społecznych. Słusznie podkreśla Rzecznik Praw Obywatelskich, że w orzecznictwie ETPCz ugruntowany jest pogląd, zgodnie z którym orientacja seksualna, życie seksualne oraz tożsamość płciowa są istotnymi elementami życia prywatnego, objętego ochroną na gruncie art. 8 Konwencji. Za niedopuszczalną ingerencję w życie prywatne uznaje Trybunał także sam fakt obowiązywania takich przepisów, które wywołują u skarżącego strach i niepokój uniemożliwiające swobodne życie w zgodzie z jego lub jej tożsamością.

W ocenie sądu zaskarżona uchwała stanowi nieuzasadnioną ingerencję w życie prywatne mieszkańców powiatu ryckiego, którzy identyfikują się jako osoby LGBT. Ogranicza wolność tych osób do niczym niezakłóconego funkcjonowania w zgodzie z ich orientacją seksualną i tożsamością płciową oraz możliwość swobodnego wyrażania tych elementów osobowości w relacjach społecznych. Wyklucza życie rodzinne osób LGBT z ochrony, którą organ samorządowy powinien gwarantować wszystkim mieszkańcom, niezależnie od ich cech osobistych. Może wywoływać strach i niepokój u osób LGBT, wyraźnie je bowiem dyskryminuje i zapowiada podjęcie działań mających na celu obronę przed „ideologią LGBT”, przedstawianą jako godzącą w podstawowe wartości uznawane we wspólnocie samorządowej. Tym samym zaskarżona uchwała narusza art. 30 i art. 47 Konstytucji oraz art. 8 EKPCz.

Skarżący wskazuje także na naruszenie przez zaskarżoną uchwałę art. 54 ust. 1 Konstytucji, który zapewnia każdemu wolność wyrażania swoich poglądów oraz pozyskiwania i rozpowszechniania informacji. Wolności wyrażania opinii, w tym do posiadania poglądów oraz otrzymywania i przekazywania informacji i idei bez ingerencji

władz publicznych ustanawia również art. 10 EKPCz. Wolność ta obejmuje prawo do wyrażania swojej tożsamości i osobowości za pomocą mowy, sposobu zachowania się, ubioru, fizycznej cechy charakterystycznej lub jakiegokolwiek innego środka.

Podzielić należy stanowisko Rzecznika Praw Obywatelskich, że zaskarżona uchwała może być odczytywana jako brak zgody na otwarte wyrażanie poglądów popierających osoby LGBT w dążeniu do wyrażania swojej tożsamości i osobowości, co stanowi naruszenie art. 54 Konstytucji. Stanowi niedopuszczalną ingerencję w tę wolność.

Trafnie zwraca uwagę skarżący, że zaskarżona uchwała stanowi także próbę ingerencji w prawa rodziców do wychowania dzieci zgodnie z własnymi przekonaniami, w prawo do nauki oraz prawo do nauczania, co narusza art. 48, art. 70 ust. 1 i art. 73 konstytucji.

Zgodnie z art. 48 Konstytucji, rodzice mają prawo do wychowania dzieci zgodnie z własnymi przekonaniami. Prawo do nauki gwarantuje art. 70 ust. 1 Konstytucji, a wolność nauczania przewidziana jest w art. 73.

Rada sprzeciwia się edukacji seksualnej w szkołach, zwłaszcza wprowadzaniu elementów wychowania seksualnego zgodnych ze standardami Światowej Organizacji Zdrowia, nie chcąc dopuścić do upowszechniania wśród dzieci i młodzieży rzetelnej i naukowo uzasadnionej wiedzy o seksualności człowieka, o orientacjach seksualnych, płci biologicznej i społeczno-kulturowej, możliwości innego niż nadane przy urodzeniu odczuwania płci. Należy więc przypomnieć, że Konstytucja nakłada na władze publiczne obowiązek organizacji systemu oświaty, gwarantującego każdej jednostce możliwość ciągłego zdobywania i poszerzania wiedzy, przy czym program nauczania powinien być tak ukształtowany, by stanowił źródło obiektywnej wiedzy o świecie.

Stosownie natomiast do treści art. 6 Konwencji Rady Europy o ochronie dzieci przed seksualnym wykorzystywaniem i niegodziwym traktowaniem w celach seksualnych (Dz. U. z 2015 r. poz. 608), ratyfikowanej przez Polskę, każde z państw – stron konwencji zobowiązane jest do przyjęcia koniecznych środków w celu zapewnienia, aby dzieci otrzymywały w trakcie swojej edukacji w szkole podstawowej i ponadpodstawowej informacje o zagrożeniach związanych z seksualnym wykorzystywaniem i niegodziwym traktowaniem w celach seksualnych oraz o środkach ochrony przed tymi zagrożeniami, które to informacje będą dostosowane do zmieniających się możliwości rozumienia tych zagrożeń przez dzieci. Informacje te, opracowywane we współpracy z rodzicami dzieci, stosownie do okoliczności,

przekazywane będą w ramach ogólnej wiedzy na temat seksualności człowieka oraz będą kładły nacisk na sytuacje ryzyka, szczególnie sytuacje związane z wykorzystaniem nowoczesnych technologii informacyjnych i telekomunikacyjnych. Zarówno edukacja antydyskryminacyjna - obejmująca tematy równego traktowania i praw człowieka, jak i edukacja seksualna - dotycząca informacji o rozwoju seksualnym człowieka, a także świadomych, odpowiedzialnych i bezpiecznych decyzjach w tej sferze, są w polskim porządku prawnym uznane za obszary obiektywnej wiedzy, stanowiącej przedmiot prawa do nauki i prawa do nauczania.

Ograniczenie treści przekazywanych w szkole ze względu na światopogląd uznany przez organ za jedyny właściwy, stanowi rażące naruszenie prawa rodziców do wychowania dzieci zgodnie z własnymi przekonaniem, powszechnego prawa do nauki oraz prawa do nauczania. Uchwała ogranicza prawa rodziców wychowujących dzieci w duchu otwartości na różnorodność orientacji seksualnych i tożsamości płciowych, prawa uczniów do nauki na temat tej różnorodności oraz prawa nauczycieli, do przekazywania wiedzy w tym zakresie w toku nauczania.

Można też postawić zarzut, że uchwała narusza swobodę przemieszczania się, o której mowa w art. 21 ust. 1 Traktatu o Funkcjonowaniu Unii Europejskiej oraz art. 45 Karty Praw Podstawowych. Każdy obywatel UE ma prawo do swobodnego przemieszczania się i przebywania na terytorium państw członkowskich. Ograniczeniem swobody przepływu jest nie tylko wprowadzenie fizycznych barier, uniemożliwiających przemieszczenie się. Zaskarżona uchwała może utrudniać korzystanie ze swobody przemieszczania się przez osoby LGBT, które w obawie przed negatywnym odbiorem lub wręcz zagrożeniem ataków na tle nienawiści spowodowanej ich inną orientacją seksualną, innym niż akceptowany przez władze powiatu ryckiego sposobem odczuwania własnej tożsamości płciowej. W ocenie sądu swobodę tę mogą naruszać nie tylko przepisy wprost zakazujące przebywania określonych grup osób na terenie państwa członkowskiego, ale także uchwały takie jak podjęta przez Radę Powiatu Ryckiego, które jawnie dyskryminują osoby LGBT, wyrażając kategoryczny sprzeciw przeciwko funkcjonowaniu tych osób w życiu publicznym, jawnemu wyrażaniu własnej tożsamości płciowej i ujawnianiu orientacji seksualnej. Osoby te mogą czuć się zagrożone, co z kolei może być powodem powstrzymywania się od przebywania na terenie powiatu ryckiego obywateli innych państw członkowskich, zwłaszcza, że także sejmik województwa lubelskiego podjął uchwałę dyskryminującą osoby LGBT i wykluczającą je ze wspólnoty samorządowej województwa lubelskiego. Dodać należy,

że swoboda przemieszczania się stanowi fundamentalne prawo jednostki (art. 45 Karty Praw Podstawowych UE).

Zaskarżona uchwała oraz wiele podobnych, podjętych w tym samym czasie przez inne jednostki samorządu terytorialnego spowodowały określone reakcje organów Unii Europejskiej i Rady Europy.

Parlament Europejski przyjął w dniu 18 grudnia 2019 r. „Rezolucję w sprawie dyskryminacji osób LGBTI i nawoływania do nienawiści do nich w sferze publicznej, w tym stref wolnych od LGBTI” (2019/2933(RSP)), mając na uwadze, że prawo do równego traktowania i niedyskryminacji stanowi prawo podstawowe zapisane w Traktatach i Karcie oraz że należy zapewnić jego pełne poszanowanie. Przypomniał, że wszystkie państwa członkowskie podjęły zobowiązania i zadania związane z poszanowaniem, gwarantowaniem, ochroną oraz stosowaniem praw podstawowych. Podkreślił, że nawoływanie do nienawiści do osób LGBTI przez organy publiczne ma poważniejsze skutki, ponieważ usprawiedliwia prześladowanie, przemoc i dyskryminację, których doświadczają osoby LGBTI w społeczeństwie ogółem oraz tworzy sprzyjające takim działaniom warunki. Parlament zdecydowanie potępił wszelką dyskryminację osób LGBTI i ich praw podstawowych, potępił każdy rodzaj dyskryminacji lub przemocy ze względu na orientację seksualną, tożsamość płciową i cechy płciowe przez organy publiczne. Wezwał Polskę, aby zgodnie ze swoim prawem krajowym oraz zobowiązaniami wynikającymi z prawa UE i prawa międzynarodowego zdecydowanie potępiła dyskryminację osób LGBTI, w tym gdy ma ona miejsce z inicjatywy samorządów lokalnych.

Działania podjął także Kongres Władz Lokalnych i Regionalnych Rady Europy, przeprowadzając w dniach 2 - 3 listopada 2020 r. misję informacyjną dotyczącą Polski. Delegacja Kongresu starała się ustalić, jak rozumiane jest pojęcie „ideologii LGBT” i jaki był cel podejmowania uchwał w sprawie stref wolnych od LGBT. We wnioskach końcowych Delegacja stwierdziła, że „deklaracje w sprawie stref czy ideologii LGBT, przyjęte przez władze lokalne i regionalne (wojewódzkie) przyczyniły się do zwiększenia napięcia i konfliktu wokół kwestii związanych z prawami i równością osób LGBTI, zagrażając ludziom i ich prawom w momencie, gdy stały się one przedmiotem konfliktu politycznego i społecznego”.

Sprawozdanie to stało się podstawą rezolucji Kongresu Władz Lokalnych i Regionalnych Rady Europy podjętej 16 czerwca 2021 r., wzywającej polskie samorządy do uchylecia podejmowanych w latach 2019 - 2020 uchwał przeciwko „ideologii LGBT” lub innych uchwał o podobnym skutku. Kongres wezwał także polskie

władze do ochrony mniejszości i wrażliwych grup, w tym osób LGBTI, oraz przyjęcia odpowiednich polityk antydyskryminacyjnych. Zaapelował o dialog samorządów z innymi władzami oraz społeczeństwem obywatelskim, w tym organizacjami pozarządowymi, w celu opracowania planu przeciwdziałania dyskryminacji.

W lipcu 2021 r. Komisja Europejska poinformowała o wszczęciu przeciwko Polsce postępowania w sprawie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego. Chodzi o uchwały wprowadzające „strefy wolne od ideologii LGBT” przyjęte przez kilka samorządów w Polsce.

Uchwały skierowane przeciwko osobom LGBT wywołały także konkretne skutki finansowe. Jednostki samorządu terytorialnego, które podjęły uchwały dyskryminujące osoby LGBT, pozbawione zostały pomocy w ramach Funduszy Norweskich, ze względu na niezgodność uchwał z wartościami europejskimi.

Polska jest stroną kilku umów międzynarodowych dotyczących praw człowieka, w tym Europejskiej Konwencji Praw Człowieka oraz Karty Praw Podstawowych Unii Europejskiej. Polska dokonała również transpozycji dyrektyw unijnych przeciwko dyskryminacji w pracy, w tym ze względu na orientację seksualną. W związku z tym jej władze publiczne są zobowiązane do ochrony praw swoich obywateli, w szczególności tych należących do mniejszości i grup szczególnie wrażliwych. Zadaniem przedstawicieli władz lokalnych i regionalnych jest zapewnienie wszystkim obywatelom – członkom wspólnoty samorządowej ochrony przed dyskryminacją i wykluczeniem.

Podsumowując stwierdzić należy, że zaskarżona uchwała wydana została istotnym i rażącym naruszeniem prawa, zarówno w zakresie podstawy prawnej, jak i treści uchwały, pozostającej w sprzeczności z podstawowymi prawami i wolnościami jednostki oraz naruszającej szereg przepisów wyżej omówionych. Z tego względu sąd uznał, że nie zachodziła potrzeba zwrócenia się do TSUE z pytaniem prejudycjalnym, jakie w sformułował Rzecznik Praw Obywatelskich, nie było bowiem wątpliwości co do sprzeczności uchwały z przepisami prawa krajowego i unijnego.

Zgodnie z art. 79 ust. 1 ustawy o samorządzie powiatowym, uchwała organu powiatu sprzeczna z prawem jest nieważna. Zgodnie zaś z przepisem art. 147 § 1 p.p.s.a., sąd uwzględniając skargę na uchwałę lub akt, o których mowa w art. 3 § 2 pkt 5 i 6, stwierdza nieważność tej uchwały lub aktu w całości lub w części albo stwierdza, że zostały wydane z naruszeniem prawa, jeżeli przepis szczególny wyłącza stwierdzenie ich nieważności. W rozpoznawanej sprawie nie zachodziły podstawy wyłączające stwierdzenie nieważności zaskarżonej uchwały, określone w art. 82 ust. 1

ustawy o samorządzie powiatowym. Zaskarżona uchwała nie została bowiem przedstawiona wojewodzie jako organowi nadzoru w terminie 7 dni od jej podjęcia, zgodnie z art. 78 ust. 1 ustawy o samorządzie powiatowym. Upływ ponad roku od podjęcia uchwały nie stał zatem na przeszkodzie stwierdzeniu jej nieważności przez sąd.

Z tych względów Wojewódzki Sąd Administracyjny w Lublinie stwierdził nieważność zaskarżonej uchwały w całości na podstawie art. 147 § 1 p.p.s.a.

Na oryginale właściwe podpisy
Za zgodność z oryginałem stwierdzam

[Handwritten signature]